



Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Omnem hominis perfectionem consistere in conformatione
humanæ voluntatis cum divinâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

leges aut instinctus divini mandant. Tota Israël felicitas in eo erat Deum sequi ductorem in terras illas fertiles, Nube & Igne præcuntibus: Ita salus nostra in eo vertitur, ut & præcuntem igneam legem Amoris, & opacam divini regiminis nubem sequamur constanti gressu, dum penetremus in terras illas mellis & lactis vere uberrimas. Ita sequamur, quocunque duxerit voluntas divina.

CAPUT IV.

*Omnem hominis perfectionem consistere, in
Conformatione humanæ voluntatis ad
divinam.*

Humanæ
actiones
pretium
sui habent
à fine quæ
spectant.

OMnes humanæ actiones pretium sui habent à fine quem spectant: hinc illæ tam bonæ vel malæ, quàm illarum finis est. At verò finem actionum nostrarum nec meliorem, nec sublimiorem reperimus ullum voluntate divinâ, hoc est, ipso Deo: Ergo nec meliores nec sublimiores actiones ullæ sunt, quàm quæ proximæ huic fini. Hinc illud Basilii Magni effatum, totam sanctitatis summam in homine Christiano esse, ut is rerum omnium quæ grandium quæ exilium causas ad unum solumque Deum referat, & sese in omnibus divinæ voluntati promptissimè subjiciat. Hæc illa est sanctis Patribus, & sanctioris vitæ magistris toties ac tantopere commendata *Resignatio*, quam vocant, principium omnis tranquillitatis; ut quæ hominem in Dei longè utissimâ manu collocat, ita quidem ut homo jam nolit esse suus, sed Dei, nec sibi vivere, sed Deo, & nihil non facere propter Deum, tam adversis contentus quàm prosperis. Hoc Deus adeo in amoribus & deliciis habet, ut Hebræum regem David, augustissimo titulo donans, appellavit *Virum secundum cor suum, qui faciat omnes voluntates suas*. Adeo enim rex ille affixum habebat cor divino cordi, ut ad omnes Dei nutus se promptum paratum litteret. Hæc omnino ratione plurimum quotidie promereri quis potest, si actiones illas omnes ex se nec vituperio nec laude dignas, uti sunt esse, bibere, deambulare, dormire &c. ad divinam referat voluntatem, neque ideo edat aut bibat quod esuriat aut sitiat, sed quod Deo id fieri placeat. Bos aut vacca dixerint: Edo quia esurio, bibo quia sitio, jaceo quia dormituro; longè aliter loquendum homini, qui edere, bibere, stare, sedere, dormire velle potest, non quia hoc sibi suave sit, sed quia Deo probeatur.

§. I.

Suprà lib. 2.
cap. 2.

Heliotropium, ut diximus, soli devotissimus flos, habentem solem intueri semper, omnibusque horis cum eo verti solet & circumagi, etiam nubilo die. Hujus floris genium humana voluntas æmuletur, & divinam voluntatem velut suum solem intueatur assidue, diebus etiam nubilis, rebus etiam turbulentis. In hoc sanè omnis vitæ sanctitas consistit, ut optime dixerit ille Theologus: *Summa vita Christiana & virtutum omnium compendium est, Dei voluntati se in omnibus conformare, idem velle, & idem nolle*. Ita prorsus, ut quotiescunque Deus quid jubet, promptissimè pro se quisque dicat: Ita Domine, hoc faciam. Quotiescunque vetat aliquid: Ita Domine, hoc omitam. Bernardus: *Summa humilitatis*, inquit, in eo videtur consistere, si voluntas nostra divina ut dignum, subjecta sit voluntati, sicut ait Propheta: Nónne Deo subjecta erit anima mea? Omnia quidem Deo ut creatori subjecta, quoniam omnia serviunt illi, sed ab homine rationis compote voluntariam exigit subjectionem.

Rem mirissimam narrant publica monumenta de Josepho Anchietâ. Fuit hoc ævo vir iste novus in Brasilii Thaumaturgus. Anno millesimo quingentesimo

Arius part.
1. de orat.
ment. cap. 5.

Psal. 61.
vers. 2.

Sebast. Ber-
tarius in vi-
tâ Josephi
Anchietæ,
lib. 4 p. 358.

A octogesimo quarto Josephus ad sinum Januariensem rediit. In reditu Canoam (navis genus est) conscendit, unâ cum comite. Erat tunc æstus ingens & molestus, malacia summa, nec auræ quidquam afflabat. Egredere hanc calis gravitatem ferebat comes. Fortè formâ tunc arborem infederant tres quatuorve grandiores aves, quas incolæ: Quatracies nominant sunt ea gallinarum magnitudine, colore purpureo in flavum vergente, aspectu pulcherrimæ. Hæc Josephus idiomate Brasilico allocutus: Ite, inquit, & cognatas vestras huc accersite, nostrumque iter volatu vestro inumbrate. Illæ collo extenso vocem, velut accepti imperii signum misere, indeque avolantes paullo post magno agmine redierunt, densatæque in nubem tamdiu Canoam supervolantes umbram fecere, donec unius milliarii decursu spatio, lenis afflare cepit aura Favonii. Hic Josephus missionem dedit tanto comitui, justique alio secedere. Illæ quasi imperio perfunctæ, officiosa cōtatione, & multis lætitiæ signis avolarunt. Hoc comes, post obitum Josephi, multis gravibus viris præsentibus jurejurando interposito publicè affirmavit. Neque mirum ad hominis voluntatem cum Dei voluntate conjunctissimi naturas omnes se artemperare.

Huic prodigio firmando, adnectam & alterum. Piscatio fiebat ad Maricanam insulam, aderatque unâ Josephus. Incredibilis piscium copia omnes in admirationem rapuit. Sed cum ad salem legerentur, ingens marinorum corvorum, aliarumque aquatilium avium numerus ad expositam escam advolavit, magnam operis impedimentum. Cumque non satis ab ullo possent abigi, Josephus sermone Brasilico eas jubens facessere: Vos, inquit, hinc secedite, dum hi sunt in opere ubi nos abierimus, tunc redibitis ad capessendum vestrum diarium. Quasi verba vim habuerint humanos sensus avibus imprimendi, foras quietæ finem operis expectarunt. Profectis inde cum Josepho piscatoribus, gregatim ad devorandas reliquias inierunt. Inde usu quotidianum erat, piscatoribus indicare quâ copiosam piscationem facerent.

Fuit ut dux Pantheræ eminus se conspiciendas darent. Hic comes Josephi, optare se aiebat illas è propinquo spectare. Respondit Josephus, opere absoluto ejus potestatem fore. Dein bellus his magnâ voce inclamavit, paullo post ut redeant, esse qui illas cominus velint adspicere. Finito labore, navim conscendit Josephus, & trajecto sinu litus appellit. Hic iterum Pantheræ placide se spectandas præbebant, ut eas per otium adspiceret omnes ad satietatem potuerint.

§. II.

ÆQuè obtupestendum & illud fuit. Advenit quadam die Josephus inter vicanos suos mestitiam, & ex ea silentium insolitum. Percunctanti causam responderunt, cibaria sibi deesse. Ille omnes secum ire jubet ad mare, cibum haud dubie reperiuros. Negant illi ad piscandum idoneam esse tempestatem, quod tum celum, tum mare ipsum adverteretur. Instat nihilolocius Josephus, & omnes gradum addere hortatur, neminem frustratum voto rediturum. Ivere omnes; at mare sævum altius atque altius intrumescerebat. Hic vicani ab oculorum fide argumentum perentes: Videte, ajunt, ipse præfens tuis oculis, mare esse intractabile? Josephus nihilominus ex iis quærens, quos optarent pisces: responderunt contemptim, Xareos minutos. Est hoc genus pisciculi palmi unius ferè magnitudine, quorum illo anni tempore nulli solent apparere. Tum Josephus locum iis circa litus, minus mille inde passibus indicat, ibi eorum piscium copiam fore quantam velint. Eo igitur se conferunt, & parvis retilulis iniectis, atque adeo manibus, quantum quisque voluit, ad satietatem exceperunt.

Ne mirare,

Ne mirare, Lector, sexcenta talia in rebus gestis Divorum reperiri. Nota sunt praesentia illa, Moysis baculus, Eliae pallium, scipio Eliae, semicinctia Pauli, umbra Petri. Certe hi tales viri sceptrum à Deo obtinent in res creatas, pro quo illi quod optimum habent, voluntatem dant. Hac mutationis lege homo sic agit cum Deo tanquam si diceret: Domine; omnem ego voluntatem meam tibi trado: Deus, & ego tibi sceptrum meum, ut imperes bestiis, ut domineris in mare, ut sis denique Deus aliquis in terrâ. Neque enim liberalitate superari vult benignissimus Creator: quisquis ipsi dat quod habet charissimum, nec ipse huic negat quod habet excellensissimum, hoc est, in omnia dominari. Et uti olim Alexander rex, de sibi charissimo Ephelione dixit: Non errasti, nam & hic Alexander est: ita de homine qui divinæ voluntati devotissimus est, dici potest, Nam & hic Deus est, certe per intimam voluntatis unionem.

Piscorum Patrum res gesta agricolam fuisse memorant, cuius ager fertiliores plerumque segetes tulerit quam viciorum. Qui id fieret, rogatus à vicinis. Non esse quod mirentur, respondit, sibi optimè convenire cum celo, nec aliam unquam tempestatem esse quam qualem optaret. Irident illi, & negant id posse fieri. Imò verò, ait iste, ad vortum meum respondet celi gratia. Nam ego nunquam alias tempestatis commutationes volo, quam quas vult Deus. Cum igitur divinum velle, sit & meum, uberioris mihi fruges provenire voluit Deus quam vobis, quibus plerumque cum celo & Dei voluntate malè convenit. Nimirum Deus, uti olim, uniusquisque voluntati suorum deservit.

§. III.

Pharaoni regi populus Israël supplicem libellum per Moysen porrexit olim his verbis: Deus Hebraeorum vocavit nos, ut camus viam trium dierum in solitudinem, & sacrificemus Domino Deo nostro. Viam ad caelum plerique ajunt esse viam trium milliarii. Primo quidem milliarii via dicitur PYRGANS, altero ILLVMINANS, tertio VNIENS: hac quidem viâ proximè Deum venit, cum divinæ voluntati arctissimè adstringitur humana. Christus per Lucam: Nemo bonus, inquit, nisi solus Deus. Ex hoc fonte sanctorum Patrum & Theologorum effatump est istud: Sicut intellectus divinus regula est totius VERI, nec falli potest: ita voluntas divina regula est totius BONI, nec distorqueri potest. Atque uti fieri non potest, ut sit aliquid conforme intellectui divino, & non VERUM: ita nihil esse potest divinæ voluntati conforme, quod non sit BONUM. Optimè Chrysostomus: Quod sit iuxta Dei voluntatem, inquit, quamvis videatur improbum esse, tamen omnino Deo gratum est & acceptum. Contra, quod sit præter Dei voluntatem, ac secus quam ille vult fieri, quamquam existimatur acceptum Deo, tamen est omnium pessimum & iniquissimum.

Hujus rei specimen suggerunt Regum fasti. Propheeta regem Achabum divino jussu reprehensus, quod Syria regi, quem bello ceperat, contra Dei voluntatem pepercisset, ne tamen primâ fronte agnosceretur reprehensor, accedens socium: In sermone Domini, inquit, percutite me. Noluit ille; religioni enim sibi duxerat prophetam vulnerare. Sed mox decretum audiit formidabile: Recedes à me, inquit vates, & percutiet te leo. Factum, ut prædixit. Ergo alium adiens propheta; Percutite me, inquit. Percussit ille prophetam, & vulneravit: Quod non tantum impune fecit, sed ob id laudem meruit. Quid hoc absurdum, inquit Chrysostomus, fieri possit? Qui percussit prophetam, ex asit incolumis, qui pepercit, dedit penas. Tanti est divinæ voluntatis regulam sectari, vel aspernari. Cuiusque voluntas divina innoscitur, nefas ei jam ulterius querere. Cur hoc ita? Omnium causarum loco est, Deum ita velle.

Ergo tutissimum Christianæ perfectionis fastigium

A est, divinæ voluntati se quam integerrimè addicere, & definire suum esse, ut possit fieri Dei.

CAPVT V.

Conformationem humanæ voluntatis cum divinâ, summum vitæ bonum esse.

Prodigi adolescentis frater, acerbè admodum tulit decoctorem patrimonii epulo tam lauro excipi. Idcirco injuriam sibi hoc interpretatus, paternas ades ingredi recusavit. Pater plenissimus humanitatis, homini pacando egressus cepit rogare, ne die illâ hilaritatem dissensione temeraret. At ille in os patri objiciens: En, inquit, contra voluntatem tuam nil unquam egi; servo me uteris, dum vivo, & tamen nec semel quidem vel olim hircum mihi dedisses, ut cum amicis hilarius cenarem, adeo tibi sordentem ea obsequia. Sed postquam inobediens tuus filius, ille lucro, ille gurges patrimonii & vorago, qui omnia cum mulierculis abligurivit, domum rediit, mox omnia pretiosa domus eruuntur, velut in gratulationem rei tam bene gesta. Quis non indignetur? At verò pater optimus, ut tranquillaret stomachantem: Fili, ait, tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt. Luc. 15. An nescis quod æquè sis dominus in domo, atque ego? v. 31. uno marsupio utimur: mea facultates tuæ sunt. His deum mitigatus ingredi domum sustinuit.

Benignissimus Deus hominem suæ voluntati devotum sic conservat, his excitat: Tu semper mecum es, tu es in intellectu meo, in memoriâ, tu es in voluntate mea: te semper aspicio, singulari te gratiâ complector: Omnia mea tua sunt; meum calum, Angeli mei, imò unigena meus Filius tuus est, quin imò ego ipse tuus sum eroque tuus. Ego ero merces tua magna nimis, per omnem aternitatem. Gen. 15. v. 1.

Neque hoc satis amanti sumo Patri, sed ut norit divinæ voluntati devotus homo, quantâ gratiâ polleat apud Deum, dat insuper eam potestatem multis, ut ea faciant quæ divinis solum viribus fieri possunt. Opera quæ ego facio, inquit Christus, & ipse faciet, & majora horum faciet. Certè tales eam obtinent gratiam, quâ norint regere seipsos, & in appetitiones suas maximam habere potestatem. Hoc illud Dei sceptrum est, uti diximus, hæc amantissima promissio, hic continuus cum favore aspectus. Cum homine Deus divisum velut imperium habet, cum omnia, quæ Dei sunt, & hominis sunt; etiam Deus ipse. Paulus affirmatissimè: Omnia, inquit, vestra sunt &c. sive Mundus, sive vita, sive mors, sive presentia, sive futura, omnia enim vestra sunt: vos autem Christi, Christus autem Dei. VESTRA sunt, nondum quidem possessione, sed usu & sine; omnia enim eò condita, ut salutem vestram subserviant. Mundus est vester cum rebus creatis omnibus, hæc enim omnia corpori animoque ancillantur: Vestra est vita, ut eam unicæ Dei voluntati impendatis: Vestra est mors, ut per eam velut januam transeatis in paradysum: Vestra sunt presentia, tam prospera quam adversa, quia his utimini ad virtutem: Futura quoque vestra sunt, quia his fruimini ad voluptatem. Vobis omnia cooperantur in bonum, Desiderium cordis vestri tribuit vobis Dominus. Rom. cap. 8. v. 28. Psal. 20. v. 3.

§. I.

Gloriabatur olim Themistoclis filius omnem Atheniensium Rempublicam à se gubernari: hoc enim omnes cives velle quod ipse velit. Mirantibus audacissimum juvenis dictum, subiecit: Quod ego volo, illud & mater mea vult (filium enim illa tenerimè amabat) quod autem mater mea vult, hoc idem vult & pater meus Themistocles, quidquid verò placuerit patri meo, id continuo placere Athenis jam compertum est. Hinc, inquit, Atheniensis Respublica ad meum imperium componitur.